

ประกาศกระทรวงสาธารณสุข
(ฉบับที่ ๑๖๕) พ.ศ. ๒๕๕๓
เรื่อง ระเบียบข้อบังคับเพื่อควบคุมการบำบัดรักษา
และระเบียบวินัยสำหรับสถานพยาบาล

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖ มาตรา ๘ (๘) และมาตรา ๖๓ แห่งพระราชบัญญัติ
ยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๒ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการควบคุม
ยาเสพติดให้โทษกำหนดระเบียบข้อบังคับเพื่อควบคุมการบำบัดรักษาและวินัยสำหรับสถานพยาบาลไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกประกาศกระทรวงสาธารณสุข ฉบับที่ ๖ (พ.ศ. ๒๕๒๓) เรื่อง ระเบียบข้อบังคับ
เพื่อควบคุมการบำบัดรักษาและระเบียบวินัยสำหรับสถานพยาบาล

ข้อ ๒ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

หมวด ๑

บททั่วไป

ข้อ ๓ ในประกาศนี้

“สถานพยาบาล” หมายความว่า สถานพยาบาลตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.
๒๕๒๒

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการตรวจสถานพยาบาลซึ่งแต่งตั้งโดย
คณะกรรมการควบคุมยาเสพติดให้โทษตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๒

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข

“ผู้อำนวยการ” หมายความว่า ผู้อำนวยการหรือหัวหน้าสถานพยาบาลของหน่วยราชการหรือผู้ที่
ได้รับอนุญาตเป็นผู้ดำเนินการของสถานพยาบาลของเอกชน

“เจ้าหน้าที่” หมายความว่า ข้าราชการหรือลูกจ้างของสถานพยาบาล ซึ่งผู้อำนวยการมอบหมาย
ให้ปฏิบัติการตามประกาศนี้

“นายทะเบียน” หมายความว่า เจ้าหน้าที่ซึ่งผู้อำนวยการมอบหมายให้รับผิดชอบเกี่ยวกับ
ทะเบียนประวัติผู้เข้ารับการบำบัดรักษา

“ผู้เข้ารับการบำบัดรักษา” หมายความว่า ผู้เสพยาเสพติดให้โทษซึ่งได้สมัครขอเข้ารับการ
บำบัดรักษาในสถานพยาบาลก่อนความผิดจะปรากฏต่อพนักงานเจ้าหน้าที่

หมวด ๒

อำนาจหน้าที่ของอธิบดี

ข้อ ๔ อธิบดีมีอำนาจหน้าที่

(๑) รับเรื่องร้องเรียน ตรวจสอบข้อเท็จจริง เรียกให้ผู้อำนวยการมาชี้แจงข้อเท็จจริงหรือ
ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการบำบัดรักษาผู้เข้ารับการบำบัดรักษา

(๒) มอบหมายให้บุคคลหรือคณะบุคคลตรวจสอบข้อเท็จจริงเบื้องต้น ในกรณีที่มีผู้กล่าวหา
หรือปรากฏข้อมูลว่าสถานพยาบาลฝ่าฝืนระเบียบวินัยข้อบังคับตามประกาศนี้

- (๓) กำหนดมาตรการเพิ่มเติม เกี่ยวกับการบำบัดรักษาผู้เข้ารับการบำบัดรักษาได้เท่าที่ไม่ขัดต่อประกาศนี้
- (๔) แนะนำ ตักเตือนสถานพยาบาลหรือแพทย์ผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับการบำบัดรักษาผู้เข้ารับการบำบัดรักษา
- (๕) มีคำสั่งให้ดำเนินการ หรือห้ามดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดแก่สถานพยาบาลเป็นการชั่วคราวในกรณีเกิดเหตุฉุกเฉินหรือมีความจำเป็นเร่งด่วน เพื่อป้องกันมิให้เกิดความเสียหาย แล้วรายงานให้คณะกรรมการควบคุมยาเสพติดให้โทษทราบโดยด่วน
- (๖) แต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อปฏิบัติการในกิจการเกี่ยวกับสถานพยาบาล
- (๗) ดำเนินการอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการควบคุมยาเสพติดให้โทษมอบหมาย

หมวด ๓

อำนาจหน้าที่ของผู้อำนวยการ

ข้อ ๕ ผู้อำนวยการมีอำนาจหน้าที่

- (๑) เพื่อปฏิบัติการตามประกาศนี้ ผู้อำนวยการโดยความเห็นชอบของอธิบดีมีอำนาจวางระเบียบปฏิบัติและข้อบังคับสำหรับสถานพยาบาลโดยไม่ขัดหรือแย้งกับประกาศนี้
- (๒) ผู้อำนวยการเป็นหัวหน้าควบคุมการบำบัดรักษาทุกชั้นตอน ตลอดจนรับผิดชอบดำเนินการทั่วไปของสถานพยาบาล และมีอำนาจมอบหมายเจ้าหน้าที่อื่น ๆ เพื่อปฏิบัติการตามประกาศนี้
- (๓) ในระหว่างรับการบำบัดรักษา เมื่อปรากฏว่าผู้เข้ารับการบำบัดรักษาฝ่าฝืนประกาศนี้ หรือระเบียบปฏิบัติหรือข้อบังคับสำหรับสถานพยาบาลตาม (๑) ให้ผู้อำนวยการมีอำนาจปฏิบัติต่อผู้ฝ่าฝืน ดังต่อไปนี้
- (ก) ว่ากล่าวตักเตือน
  - (ข) ตัดสิทธิบางประการ
  - (ค) แยกการบำบัดรักษา
  - (ง) ไม่ออกหนังสือรับรองตามมาตรา ๙๔
- (๔) ให้ผู้อำนวยการมีหน้าที่รายงานอธิบดีเรื่องการรับผู้เข้ารับการบำบัดรักษา และสถิติข้อมูลต่าง ๆ ของการบำบัดรักษา หรือรายงานอื่นตามที่อธิบดีกำหนด

หมวด ๔

หน้าที่ของผู้เข้ารับการบำบัดรักษา

ข้อ ๖ ผู้เข้ารับการบำบัดรักษามีหน้าที่

- (๑) ต้องปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับเพื่อควบคุมการบำบัดรักษาและวินัยสำหรับสถานพยาบาล และระเบียบปฏิบัติหรือข้อบังคับของสถานพยาบาลซึ่งออกตามประกาศนี้
- (๒) ต้องเชื่อฟังและปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าหน้าที่ ซึ่งปฏิบัติตามประกาศนี้
- (๓) ต้องให้ประวัติความเป็นจริงเพื่อทำทะเบียนประวัติ และยินยอมให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติการเพื่อประโยชน์ในการบำบัดรักษา เช่น ตรวจค้นร่างกาย ถ่ายรูป ตรวจร่างกายและสภาพจิต

หมวด ๕
การบำบัดรักษาและการรับรอง

ส่วนที่ ๑
การบำบัดรักษา

ข้อ ๗ การบำบัดรักษาผู้เข้ารับการบำบัดรักษา แบ่งเป็น ๔ ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

- (๑) การเตรียมการ
- (๒) การถอนพิษยา
- (๓) การฟื้นฟูสมรรถภาพ
- (๔) การติดตาม

มาตรฐานขั้นตอน วิธีการ และระยะเวลา ให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่แนบท้ายประกาศนี้
ในกรณีที่สถานพยาบาลมีวิธีการบำบัดรักษาแตกต่างจากที่กำหนดไว้ในวรรคแรก ให้สถานพยาบาล
ยื่นรายละเอียดของวิธีการบำบัดรักษาต่อกรมการแพทย์ และให้อธิบดีพิจารณาอนุญาตโดยความเห็นชอบของ
คณะกรรมการควบคุมยาเสพติดให้โทษ

ส่วนที่ ๒
การเตรียมการ

ข้อ ๘ การเตรียมการ ให้กระทำแล้วเสร็จภายใน ๗ วัน ดังต่อไปนี้

- (๑) สัมภาษณ์สอบประวัติ
- (๒) ตรวจร่างกายและสภาพจิต
- (๓) ตรวจทางห้องปฏิบัติการ
- (๔) วิเคราะห์และวินิจฉัยปัญหา
- (๕) ให้คำแนะนำแก่ครอบครัว
- (๖) ชักจูงแนะนำให้ตั้งใจเข้ารับการบำบัดรักษา
- (๗) อธิบายวิธีการและขั้นตอนการบำบัดรักษา

ข้อ ๙ ให้ผู้อำนวยการ ผู้รักษาชั้นเตรียมการ หรือผู้รักษาชั้นถอนพิษยา แล้วแต่กรณี กำหนดให้
ผู้เข้ารับการบำบัดรักษาซึ่งได้รับการเตรียมการแล้วตามข้อ ๘ รับการบำบัดรักษาชั้นถอนพิษยาในแบบผู้ป่วยนอก
หรือผู้ป่วยใน

ส่วนที่ ๓
การถอนพิษยา

ข้อ ๑๐ การถอนพิษยาตามเกณฑ์มาตรฐานแนบท้ายประกาศนี้ ต้องเป็นไปตามรายละเอียดของ
วิธีการที่ได้ยื่นไว้ต่อกรมการแพทย์ ซึ่งอธิบดีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการได้ให้การรับรองแล้ว

ข้อ ๑๑ การถอนพิษยา ให้กระทำแล้วเสร็จภายใน ๔๕ วัน หากสถานพยาบาลใดประสงค์จะ
ทำการถอนพิษยาเกิน ๔๕ วัน ให้ยื่นโครงการ เหตุผลความจำเป็น วิธีการบำบัดรักษาต่ออธิบดีโดยความเห็นชอบ
ของคณะกรรมการ เพื่อพิจารณา

ข้อ ๑๒ ให้ผู้อำนวยการหรือผู้รักษาชั้นถอนพิษยา กำหนดให้ผู้เข้ารับการรักษาที่ได้รับการ ถอนพิษยาแล้ว ไปรับการฟื้นฟูสมรรถภาพในแบบผู้ป่วยนอกหรือผู้ป่วยใน

ส่วนที่ ๔ การฟื้นฟูสมรรถภาพ

ข้อ ๑๓ การฟื้นฟูสมรรถภาพให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๑๘๐ วัน วิธีการฟื้นฟูสมรรถภาพ มีดังต่อไปนี้

- (๑) จิตบำบัดและการแนะแนวเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม
- (๒) กิจกรรมบำบัดและอาชีพบำบัด
- (๓) การอบรมทางใจ ทางศีลธรรม ทางศาสนา
- (๔) นันทนาการ
- (๕) การฝึกอุปนิสัยและวินัย
- (๖) กิจกรรมอื่น ๆ ตามที่ได้ยื่นไว้ต่อกรมการแพทย์ ซึ่งอธิบดีโดยความเห็นชอบของ

คณะกรรมการได้ให้การรับรองแล้ว

ข้อ ๑๔ ให้ผู้อำนวยการหรือผู้รักษาชั้นฟื้นฟูสมรรถภาพกำหนดวิธีการและขั้นตอนต่าง ๆ ที่จะใช้ ในการฟื้นฟูสมรรถภาพของผู้เข้ารับการรักษา รวมทั้งกำหนดหรือขยายระยะเวลาในการฟื้นฟูสมรรถภาพ ด้วย

ส่วนที่ ๕ การติดตาม

ข้อ ๑๕ เมื่อผู้เข้ารับการรักษาได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพตามข้อ ๑๓ แล้ว ให้ผู้นั้นได้รับการติดตามมีกำหนดเวลา ๑ ปี

การติดตามให้กระทำได้ดังต่อไปนี้

(๑) ให้ผู้เข้ารับการรักษาที่รักษาดังกล่าวแล้วรายงานตัว ณ สถานที่และตามระยะเวลาที่กำหนด

(๒) ให้ผู้อำนวยการหรือเจ้าหน้าที่ผู้ได้รับมอบหมายติดตามหรือติดต่อผู้เข้ารับการรักษา ดังกล่าวเป็นระยะ ๆ ตามกำหนด เพื่อ

- (ก) สัมภาษณ์หรือสอบถามข้อมูล
- (ข) ให้คำปรึกษา แนะนำ แก้ไขปัญหา
- (ค) เสริมกำลังใจ แนะนำ
- (ง) ติดตามผล
- (จ) ป้องกันการติดยาเสพติดให้โทษซ้ำอีก

ส่วนที่ ๖ การรับรองการบำบัดรักษา

ข้อ ๑๖ เมื่อผู้เข้ารับการบำบัดรักษาได้รับการบำบัดรักษาครบถ้วนตามขั้นตอน ตามข้อ ๗ แล้ว ให้ผู้รักษาชั้นติดตามรายงานผ่านนายทะเบียนให้ผู้อำนวยการทราบ และให้ผู้อำนวยการซึ่งเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อปฏิบัติการตามมาตรา ๙๔ แห่งพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๒ ออกหนังสือรับรองตามแบบ หนังสือท้ายประกาศนี้ให้แก่ผู้เข้ารับการบำบัดรักษาดังกล่าว

หมวด ๖

การควบคุมสถานพยาบาล

ส่วนที่ ๑

วินัยสำหรับสถานพยาบาล

ข้อ ๑๗ ห้ามมิให้สถานพยาบาลกระทำการโฆษณาหรือยอมให้ผู้อื่นโฆษณา หรือใช้ข้อความที่ แสดงให้ผู้อื่นเข้าใจว่าเป็นสถานพยาบาลที่มีความรู้ความชำนาญในการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดให้โทษ นอกเหนือไปจากข้อความตามที่ปรากฏในประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง จัดตั้งสถานพยาบาลตามความใน พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๒

ข้อ ๑๘ ห้ามมิให้สถานพยาบาลกระทำการรักษาผู้ติดยาเสพติดให้โทษนอกเหนือไปจากแนวทาง และวิธีการที่กำหนดไว้ในประกาศกระทรวงสาธารณสุข หรือวิธีการที่สถานพยาบาลได้ยื่นไว้ต่อกรมการแพทย์ซึ่ง ได้รับการอนุญาตจากอธิบดี โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการควบคุมยาเสพติดให้โทษแล้ว

ข้อ ๑๙ ให้สถานพยาบาลให้ความร่วมมือต่อบุคคลหรือคณะบุคคลที่อธิบดีมอบหมาย ในการ ตรวจสอบเบื้องต้นให้ได้ข้อเท็จจริงเพื่อนำเสนอคณะกรรมการพิจารณาต่อไป

ส่วนที่ ๒

การลงโทษ

ข้อ ๒๐ สถานพยาบาลที่ทำการฝ่าฝืนระเบียบข้อบังคับและวินัยสำหรับสถานพยาบาลอาจได้รับ การลงโทษดังนี้

(๑) ตักเตือน

(๒) สั่งพักใช้ใบอนุญาตจำหน่ายซึ่งยาเสพติดให้โทษในประเภท ๒ ตามมาตรา ๕๒ แห่ง พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๒

(๓) เพิกถอนจากการเป็นสถานพยาบาลตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๒

ข้อ ๒๑ สถานพยาบาลที่ถูกสั่งเพิกถอนจากการเป็นสถานพยาบาลตามข้อ ๒๐ (๓) ให้ สถานพยาบาลดังกล่าวส่งต่อผู้เข้ารับการบำบัดรักษาให้สถานพยาบาลอื่นต่อไปโดยเร็ว

ส่วนที่ ๓

การอุทธรณ์

ข้อ ๒๒ สถานพยาบาลมีสิทธิอุทธรณ์ต่อสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา เพื่อนำเสนอ คณะกรรมการควบคุมยาเสพติดให้โทษภายในสิบห้าวัน นับแต่วันได้รับแจ้งการพักใช้ใบอนุญาตหรือการเพิกถอน

จากการเป็นสถานพยาบาล การยื่นอุทธรณ์ไม่เป็นการทุเลาการสั่งพักใช้ใบอนุญาต หรือการเพิกถอนจากการเป็นสถานพยาบาล

ข้อ ๒๓ เมื่อคณะกรรมการควบคุมยาเสพติดให้โทษพิจารณาเห็นว่าข้ออุทธรณ์นั้นฟังขึ้น ก็ให้เสนอผู้อนุญาตสั่งเพิกถอนคำสั่งพักใช้ใบอนุญาตนั้น กรณีที่ประกาศเพิกถอนจากการเป็นสถานพยาบาลไปแล้ว หากสถานพยาบาลนั้นประสงค์จะอุทธรณ์และขอดำเนินการต่อไปให้ยื่นคำร้องขอดำเนินการพร้อมกับคำอุทธรณ์คำสั่ง เมื่อคณะกรรมการควบคุมยาเสพติดให้โทษเห็นว่าข้ออุทธรณ์ฟังขึ้นก็อาจพิจารณาอนุญาตให้จัดตั้งเป็นสถานพยาบาลต่อไป คำสั่งของรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการควบคุมยาเสพติดให้โทษให้เป็นที่สุด

ประกาศ ณ วันที่ ๒๓ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๔๓

กร ทัพพะรังสี

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข

(ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๗ ตอนพิเศษ ๙๖ ง ลงวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๔๓)

เกณฑ์มาตรฐานในการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดให้โทษ

ความหมายของยาเสพติดให้โทษ

ยาเสพติดให้โทษ หมายความว่า สารเคมีหรือวัตถุนิติใด ๆ ซึ่งเมื่อเสพเข้าสู่ร่างกายไม่ว่าจะโดยรับประทาน ดม สูบ ฉีด หรือด้วยประการใด ๆ แล้วทำให้เกิดผลต่อร่างกายและจิตใจในลักษณะสำคัญ เช่น ต้องเพิ่มขนาดการเสพขึ้นเป็นลำดับ มีอาการถอนยาเมื่อขาดยา มีความต้องการเสพทั้งร่างกายและจิตใจอย่างรุนแรงตลอดเวลา และสุขภาพโดยทั่วไปจะทรุดโทรมลง กับให้รวมตลอดถึงพืชหรือส่วนของพืชที่เป็นหรือให้ผลผลิตเป็นยาเสพติดให้โทษหรืออาจใช้ผลิตเป็นยาเสพติดให้โทษ และสารเคมีที่ใช้ในการผลิตยาเสพติดให้โทษด้วย ทั้งนี้ตามที่รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา แต่ไม่หมายความถึงยาสามัญประจำบ้านบางตำรับตามกฎหมายว่าด้วยยาที่มียาเสพติดให้โทษผสมอยู่

ประเภทของยาเสพติดให้โทษ

ตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๒ แบ่งออกเป็น ๕ ประเภท คือ

- (๑) ประเภท ๑ ยาเสพติดให้โทษชนิดร้ายแรง เช่น เฮโรอีน (Heroin)
แอมเฟตามีน (Amphetamine)
- (๒) ประเภท ๒ ยาเสพติดให้โทษทั่วไป เช่น มอร์ฟีน (Morphine) โคคาอีน (Cocaine)
โคเดอีน (Codeine) ฝิ่นยา (Medicinal opium)
- (๓) ประเภท ๓ ยาเสพติดให้โทษที่มีลักษณะเป็นตำรับยา และมียาเสพติดให้โทษในประเภท ๒ ผสมอยู่ด้วย ตามหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา
- (๔) ประเภท ๔ สารเคมีที่ใช้ในการผลิตยาเสพติดให้โทษประเภท ๑ หรือประเภท ๒ เช่น
อะซิติกแอนไฮไดรด์ (Acetic anhydride) อะซิติกคลอไรด์ (Acetyl chloride)
- (๕) ประเภท ๕ ยาเสพติดให้โทษที่มีได้เข้าอยู่ในประเภท ๑ ถึงประเภท ๔ เช่น กัญชา
พืชกระท่อม

การบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดให้โทษ

ผู้ติดยาเสพติดให้โทษ หมายถึง ผู้เสพยาเสพติดเป็นประจำติดต่อกันจนตกอยู่ในสภาพที่จำเป็นต้องพึ่งยาเสพติดให้โทษนั้น โดยสามารถตรวจพบสภาพเช่นว่านั้นได้ตามหลักวิชาการ

การบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดให้โทษ หมายถึง การตรวจ การวินิจฉัย การถอนพิษยา ตลอดจน
การฟื้นฟูสมรรถภาพ และการประเมินผลการบำบัดรักษาทั้งทางร่างกายและจิตใจ ซึ่งแบ่งออกเป็น ๔ ขั้นตอน คือ

๑. ขั้นเตรียมการ
๒. ขั้นถอนพิษยา
๓. ขั้นฟื้นฟูสมรรถภาพ

๔. ขั้นตอนติดตาม

๑. ขั้นเตรียมการ

๑.๑ วัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้เข้ารับการบำบัดรักษาได้เตรียมตัวเตรียมใจให้พร้อมในการรับการบำบัดรักษาตามวิธีการและขั้นตอนที่สถานพยาบาลกำหนด

๑.๒ ระยะเวลา พิจารณาตามความพร้อมของผู้เข้ารับการบำบัดรักษา แต่ไม่เกิน ๗ วัน

๑.๓ หลักการ การดำเนินการในขั้นตอนนี้เป็นการปูทางให้ผู้เสพติดบรรลุความสำเร็จในการเลิกยาเสพติด โดยมุ่งหวังให้ผู้เสพติดมีความพร้อมดังนี้

๑.๓.๑ มีความตั้งใจจริงที่จะรับการรักษา

๑.๓.๒ ได้เรียนรู้และเข้าใจวิธีการรักษาตลอดจนการปฏิบัติตัวในระหว่างรับการรักษา

๑.๓.๓ มีความเข้าใจและยอมรับสภาพความจริงของปัญหาที่เป็นอยู่และคิดที่จะแก้ไข

อย่างจริงจัง

๑.๔ กิจกรรม การบำบัดรักษาในขั้นตอนนี้ประกอบด้วย

๑.๔.๑ สัมภาษณ์สอบประวัติ โดยการศึกษาประวัติ ข้อมูลต่าง ๆ ตลอดจนภูมิหลังทั้งจากตัวผู้ขอรับการรักษาและจากครอบครัว ญาติ หรือผู้ใกล้ชิด

๑.๔.๒ ตรวจร่างกายและสภาพจิตเป็นการตรวจวินิจฉัยสุขภาพร่างกายและบุคลิกภาพว่ามีความผิดปกติหรือมีโรคแทรกซ้อนอะไร เพื่อให้เข้าใจบุคคลโดยละเอียด

๑.๔.๓ ตรวจทางห้องปฏิบัติการ เช่น การตรวจปัสสาวะหาสารเสพติด

๑.๔.๔ วิเคราะห์และวินิจฉัยปัญหา จากข้อมูลที่ได้รับรวบรวมไว้นำมาวิเคราะห์ และวินิจฉัยปัญหาเพื่อวางแผนการบำบัดรักษา และให้คำแนะนำแก่ผู้เสพติดและญาติต่อไป

๑.๔.๕ ให้คำแนะนำแก่ครอบครัว เป็นการเตรียมครอบครัวให้พร้อมที่จะสนับสนุนและเป็นกำลังใจให้บำบัดรักษาจนหายขาด

๑.๔.๖ ชักจูง แนะนำให้ตั้งใจรับการบำบัดรักษา โดยการจูงใจให้เข้าใจถึงความสำคัญและความจำเป็นที่จะต้องรับการรักษาคงครบตามกำหนด กระตุ้นให้ผู้เข้ารับการบำบัดรักษายอมรับปัญหาและมีความคิดในการวางแผนแก้ไขปัญหาลักษณะต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุผลการรักษา

๑.๔.๗ อธิบายวิธีการ ขั้นตอนการบำบัดรักษา เป็นการอธิบายให้ผู้เข้ารับการบำบัดรักษาทราบขั้นตอน วิธีการ ตลอดจนกฎระเบียบและการปฏิบัติตัวในการบำบัดรักษา รวมทั้งอธิบายการเปลี่ยนแปลงของร่างกายที่อาจทำให้ไม่มีความสบายขณะรับการรักษา เพื่อให้ผู้เข้ารับการบำบัดรักษายอมรับและคลายความวิตกกังวล

๒. ขั้นถอนพิษยา

๒.๑ วัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้เข้ารับการบำบัดรักษาได้รับการบำบัดอาการทางกายที่เกิดจากการใช้ยาเสพติด (Physical Dependence) หรือที่เรียกว่าอาการถอนยา (Withdrawal Symptoms) ทำให้ความต้องการยาเสพติดลดลงและหมดไปในที่สุด

๒.๒ ระยะเวลา พิจารณาตามอาการและประวัติการใช้ยาเสพติดของแต่ละบุคคล แต่ไม่เกิน ๔๕ วัน (การบำบัดรักษาที่ใช้เวลานานกว่า ๔๕ วัน ต้องยื่นขออนุญาตต่อกรมการแพทย์)

๒.๓ หลักการ การบำบัดรักษาในขั้นนี้เพื่อช่วยระงับความต้องการยาและบำบัดอาการขาดยา ตลอดจนบำบัดโรคแทรกซ้อนต่าง ๆ โดยการใช่วิธีการประกอบโรคศิลปะทั้งแผนปัจจุบันและแผนโบราณซึ่งสามารถกระทำได้หลายแบบ เช่น

๒.๓.๑ การหักดิบ (Cold Turkey) คือ การให้ผู้เข้ารับการรักษาหยุดการเสพทันทีทันใดแล้วดูแลให้ความช่วยเหลืออย่างใกล้ชิด เช่น ให้อาหาร น้ำ ดูแลให้พักผ่อนอย่างเต็มที่และคอยให้กำลังใจ ผู้เข้ารับการรักษาที่มีกำลังใจดีจะสามารถทนต่อการรักษาโดยวิธีนี้ได้

๒.๓.๒ การทดแทนด้วยยาชนิดอื่นเพื่อระงับอาการอยากยา (craving) ได้แก่

๑) การให้ยาตามอาการ (Symptomatic Treatment) เช่น ยากล่อมประสาท (Tranquilizer Substitute) ทั้งชนิดออกฤทธิ์แรงและออกฤทธิ์อ่อน (Major & Minor Tranquilizer) เพื่อระงับอาการกระวนกระวายทางจิต

๒) การให้ยาทดแทน เช่น การให้ยาเมทาโดน (Methadone Substitute) ซึ่งใช้ทดแทนยาเสพติดในกลุ่มเฮโรอีนหรือมอร์ฟิน เป็นวิธีการที่ให้ผู้รับการรักษาหยุดยาเสพติดได้ทันทีโดยการให้เมทาโดนทดแทน เช่น การให้เมทาโดนขนาด ๑ มิลลิกรัม ต่อเฮโรอีนที่ผู้เสพติดเคยใช้ ๑-๔ มิลลิกรัม (ขนาดที่ใช้ทั่ว ๆ ไปของคนไทยประมาณ ๖๐-๘๐ มิลลิกรัม) แล้วค่อย ๆ ลดลงจนไม่ต้องให้อีกเลย

๓) ยาอื่น ๆ ที่สามารถระงับอาการอยากยา (craving) เช่น Clonidine Opioid agonists เป็นต้น

๒.๓.๓ วิธีการอื่น ๆ เช่น การฝังเข็ม (Acupuncture) การใช้สมุนไพร

๓. ชั้นฟื้นฟูสมรรถภาพ

๓.๑ วัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้เข้ารับการรักษาได้ปรับสภาพร่างกายและจิตใจ พร้อมทั้งปรับเปลี่ยนบุคลิกภาพและพฤติกรรมให้มีความเข้มแข็งไม่คิดกลับไปใช้ยาเสพติดอีก

๓.๒ ระยะเวลา พิจารณาตามความเหมาะสมแต่ไม่เกิน ๑๘๐ วัน (สามารถขออนุญาตต่อกรมการแพทย์เพื่อขอขยายเวลาได้ครั้งละไม่เกิน ๖ เดือน รวมแล้วไม่เกิน ๓ ปี)

๓.๓ หลักการ เนื่องจากยาเสพติดทุกชนิดจะออกฤทธิ์ต่อสมองส่วนกลางโดยตรง ทำให้มีการติดยาของจิตใจ (Psychological dependence) เป็นส่วนใหญ่ ดังนั้นจึงทำให้ผู้ติดยาที่ได้รับการรักษาขั้นถอนพิษยาแล้วหวนกลับไปใช้ยาเสพติดอีก เพราะไม่สามารถลืมความสบายใจอันเกิดจากการใช้ยาเสพติดได้ ในขั้นตอนนี้จึงมุ่งเน้นให้ผู้เข้ารับการบำบัดรักษามีจิตใจมั่นคง เข้มแข็ง แต่ในทางปฏิบัติเป็นไปได้ยากเพราะต้องอาศัยความร่วมมือทั้งของผู้เข้ารับการรักษา ครอบครัวและสิ่งแวดล้อม วิธีการฟื้นฟูสมรรถภาพมีดังนี้

๓.๓.๑ จิตบำบัดและการแนะแนวเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม ได้แก่

๑) การทำจิตบำบัดเฉพาะตัว (Individual Psychotherapy) เพื่อให้ผู้เข้ารับการบำบัดรักษาได้ระบายออกถึงความคับแค้น และปัญหาที่เขาประสบอยู่ ช่วยสนับสนุนส่งเสริมให้รับรู้ว่าการกระทำอะไรถูกอะไรผิด และชี้ให้เห็นข้อบกพร่อง

๒) การทำจิตบำบัดกลุ่ม (Group Psychotherapy) การจัดกลุ่มผู้เข้ารับการบำบัดรักษาเพื่อทำจิตบำบัดแต่ละครั้งไม่ควรเกินกลุ่มละ ๑๕ คน โดยให้แต่ละคนกล่าวถึงปัญหาที่ตนมีให้สมาชิกฟัง ให้ทุกคนช่วยเหลือให้กำลังใจซึ่งกันและกัน โดยมีผู้บำบัดทำหน้าที่เป็นผู้นำกลุ่ม

๓) การทำจิตบำบัดครอบครัว (Family Psychotherapy) ให้ครอบครัวเข้ามาร่วมถกเถียงกันเพื่อให้เห็นว่าอะไรเป็นปัญหา และครอบครัวจะช่วยกันแก้ไขอย่างไร โดยให้ครอบครัวยอมรับสภาพของผู้เข้ารับการบำบัดรักษา

๓.๓.๒ กิจกรรมบำบัดและอาชีพบำบัด เป็นการช่วยให้ผู้เข้ารับการบำบัดรักษาไม่อยู่ว่าง มีสมาธิ ไม่ฟุ้งซ่าน ได้ออกกำลังกายหรือมีความเพลิดเพลินกับกิจกรรมนั้น ๆ อีกทั้งยังเป็นการสร้างนิสัยให้ทำงานที่สมัครใจทำ เช่น การทำการเกษตร ช่างไฟฟ้า วาดภาพ ฯลฯ

๓.๓.๓ การอบรมทางใจ ทางศีลธรรม ทางศาสนา เพื่อช่วยบำบัดจิตใจและความประพฤติของผู้ป่วย การทำกิจกรรม เช่น การอบรมศีลธรรมจรรยาโดยพระภิกษุสงฆ์ อนุศาสนาจารย์ การฝึกสมาธิ การสวดมนต์ไหว้พระ รวมถึงการส่งเสริมให้ออกบวช

๓.๓.๔ นันทนาการ เป็นการจัดกิจกรรมบันเทิงเพื่อช่วยผ่อนคลายความตึงเครียด เช่น กีฬา ดนตรี การละเล่นต่างๆ การจัดงานรื่นเริง การชมภาพยนตร์ รายการโทรทัศน์ ฟังรายการวิทยุ อ่านหนังสือ ฯลฯ

๓.๓.๕ การฝึกอุปนิสัยและวินัย เพื่อสร้างวินัยและนิสัยความเป็นระเบียบเรียบร้อย การตรงต่อเวลา มีมารยาท การอยู่ในสังคมส่วนรวม โดยการกำหนดภารกิจประจำวัน การควบคุมความประพฤติ เช่น การลงโทษเมื่อทำความผิดและให้รางวัลเมื่อกระทำความดี ฯลฯ

๔. ขั้นตอนติดตาม

๔.๑ วัตถุประสงค์ เมื่อติดตามดูแลผู้ที่ผ่านการบำบัดรักษาขั้นฟื้นฟูสมรรถภาพตามกำหนดเรียบร้อยแล้ว ให้สามารถเลิกใช้ยาเสพติดได้ตลอดไป

๔.๒ ระยะเวลา อย่างน้อย ๑ ปี หรือจนกว่าจะมั่นใจได้ว่าผู้เข้ารับการบำบัดรักษาไม่กลับไปใช้ยาเสพติดอีกต่อไป

๔.๓ หลักการ การรักษาขั้นตอนติดตามนี้ มีความสำคัญที่จะช่วยให้ผลของการเลิกยาเสพติดคงอยู่ และป้องกันการกลับไปเสพติดใหม่ ผู้ทำการบำบัดในขั้นนี้เปรียบเสมือนพี่เลี้ยงคอยช่วยเหลือแนะนำเสริมสร้างและเป็นกำลังใจให้ผู้ผ่านการบำบัดรักษาและครอบครัว โดยมีวิธีการติดตามดังนี้

๔.๓.๑ การติดตามทางตรง โดยผู้บำบัดพบกับผู้เลิกยาเสพติดหรือผู้เกี่ยวข้องด้วยตนเอง โดยมีวิธีการต่าง ๆ คือ

๑) การเยี่ยมบ้าน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง และสามารถให้ความช่วยเหลือได้อย่างเหมาะสม

๒) การเยี่ยมที่ทำงานของผู้เลิกยาเสพติด ซึ่งจะได้ออกข้อมูลการทำงานและได้พบปะกับนายจ้างหรือผู้ร่วมงาน

๓) การนัดให้มาพบที่สถานพยาบาล หรือสำนักงานสาขาหรือสำนักงานชั่วคราว เพื่อทดสอบความร่วมมือของผู้เลิกยาเสพติด โดยการนัดหมายให้มารายงานตัวกับเจ้าหน้าที่ผู้บำบัด

๔.๓.๒ การติดตามทางอ้อม โดยผู้บำบัดติดต่อกับผู้เลิกยาเสพติดโดยผ่านบุคคลหรือสื่อกลางอื่น ๆ ดังนี้

๑) การติดต่อผ่านบุคคลอื่น เช่น ติดต่อผ่านนายจ้าง ครู ผู้ใหญ่บ้าน อสม. ผู้ปกครอง ฯลฯ ซึ่งบุคคลอื่นหรือบุคคลที่ ๓ นี้ ควรมีคุณลักษณะที่เหมาะสม เพื่อทำหน้าที่ช่วยเหลือ แนะนำ ส่งเสริม และเป็นกำลังใจให้ผู้เลิกยาได้อย่างมีคุณภาพ โดยมีหลักการพิจารณาบุคคลที่จะเป็นสื่อกลาง ดังนี้

- เป็นผู้ที่น่าเชื่อถือ และไว้ใจได้
- ไม่เป็นผู้ติดยาเสพติด หรือเคยติดยาเสพติดมาก่อน
- เป็นผู้สนใจ และเข้าใจการติดตามดูแลผู้เลิกยาเสพติด
- ความเหมาะสมอื่น ๆ เช่น การมีความรู้ อ่านออกเขียนได้ ฯลฯ

๒) การติดต่อทางไปรษณีย์

๓) การติดต่อทางโทรศัพท์

ไม่ว่าจะเป็นการติดตามด้วยวิธีใดก็ตาม ควรจะดำเนินการเป็นระยะ ๆ ตามความเหมาะสม เช่น ติดตามทุกเดือนที่ ๑, ๓, ๖ และ ๑๒ หากพบว่ามีปัญหาอาจจะเพิ่มความถี่ในการติดตามได้ตามความจำเป็น

๔.๔ กิจกรรม การติดตามประกอบด้วยกิจกรรมต่าง ๆ ได้แก่

- การสัมภาษณ์ หรือสอบถามข้อมูล
- ให้คำปรึกษา แนะนำ แก้ไขปัญหา
- เสริมกำลังใจ แนะนำ
- ติดตามผล
- ป้องกันการติดยาเสพติดซ้ำอีก

การให้เมทาโดนระยะยาวในผู้ติดยาเฮโรอีนเป็นกรณีพิเศษ

การให้เมทาโดนระยะยาว (Longterm Methadone Treatment) มีวัตถุประสงค์เพื่อลดผลกระทบต่อสังคม เนื่องจากเป็นวิธีการหนึ่งที่สามารถควบคุมผู้ติดยาเสพติดไม่ให้กลับไปใช้ยาเสพติดหรือก่ออาชญากรรม อย่างไรก็ตามการให้เมทาโดนระยะยาวมีโอกาสเป็นไปได้มากที่จะมีการรั่วไหลของเมทาโดนไปสู่ตลาดมืด ดังนั้นแพทย์ผู้ทำการรักษาจะต้องพิจารณาอย่างรอบคอบ โดยต้องคำนึงถึงสภาพและประวัติการเสพยาเสพติดของผู้เข้ารับการรักษา ก่อนการให้เมทาโดนระยะยาวแก่ผู้ติดยา ดังนี้

- (ก) มีการเสพยาเฮโรอีนมานานหลายปี เช่น เสพติดมาไม่น้อยกว่า ๒ ปี
- (ข) ใช้เฮโรอีนเป็นปริมาณไม่น้อยกว่า ๒๐๐ มิลลิกรัมต่อวัน
- (ค) มีประวัติการรักษาหลายครั้ง เช่น เคยได้รับการรักษามาแล้วไม่น้อยกว่า ๓ ครั้ง
- (ง) มีผลกระทบต่อสังคม การประกอบอาชีพ หรือการดำเนินชีวิตของผู้นั้น
- (จ) เหตุผลอื่น ๆ ที่แพทย์เห็นสมควร

ทั้งนี้ สถานพยาบาลจะต้องยื่นขออนุญาตเข้าโครงการใช้เมทาโดนระยะยาวเป็นกรณีพิเศษต่อกรมการแพทย์

หลักเกณฑ์ของสถานพยาบาลที่จะทำโครงการใช้เมทาโดนระยะยาว

๑) จะต้องเป็นสถานพยาบาลให้การบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดครบ ๔ ขั้นตอน เพื่อให้สถานพยาบาลสามารถบริการฟื้นฟูสมรรถภาพ และติดตามผู้เข้ารับการบำบัดรักษาที่เข้าโครงการควบคู่ไปกับการให้ยาเมทาโดน ซึ่งจะทำให้ผู้เข้ารับการบำบัดรักษาที่เข้าโครงการสามารถหยุดยาเมทาโดนได้ในระยะเวลาที่ไม่ยาวนานเกินไป

๒) แพทย์ผู้ทำการบำบัดรักษาจะต้องผ่านการอบรม หรือมีประสบการณ์การรักษาผู้เสพติดเฮโรอีนมาแล้วไม่น้อยกว่า ๑ ปี

๓) สถานพยาบาลจะต้องจัดทำทะเบียนผู้เข้ารับการบำบัดรักษาที่เข้าโครงการ ฯ และรายงานความคืบหน้าในการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้เข้ารับการบำบัดรักษาที่เข้าโครงการ ฯ ต่อกรมการแพทย์ รวมทั้งรายงานการใช้เมทาโดนต่อสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา โดยมีสำเนาเก็บไว้ที่สถานพยาบาล พร้อมให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบได้

การจ่ายยาเมทาโดนให้ผู้ติดยาเสพติดนำไปรับประทานนอกสถานพยาบาล

เนื่องจากยาเมทาโดนจัดเป็นยาเสพติดให้โทษในประเภท ๒ จึงต้องมีการควบคุมและกำกับดูแลให้เป็นไปตามระเบียบ การจ่ายยาเมทาโดนให้ผู้ป่วยรับประทานสำหรับการบำบัดรักษาการติดยาเสพติดนั้น จำเป็นต้องกระทำในสถานพยาบาลและจ่ายยาเฉพาะในรูปแบบยาน้ำ เพื่อป้องกันมิให้มีการนำไปใช้ในทางที่ผิดอย่างใดก็ตาม การให้ผู้ป่วยมารับยาที่สถานพยาบาลอย่างต่อเนื่องติดต่อกันเป็นเวลานาน ๆ อาจเป็นการไม่สะดวกในหลายกรณี จึงมีการผ่อนผันให้จ่ายยาแก่ผู้เข้ารับการบำบัดรักษาเพื่อนำไปรับประทานภายนอกสถานพยาบาลได้ ภายใต้การควบคุมกำกับดูแลของแพทย์ผู้ทำการบำบัดรักษา โดยต้องคำนึงถึงปัจจัยต่าง ๆ ของผู้เข้ารับการบำบัดรักษา ดังนี้

(ก) ความสะดวกในการเดินทาง เช่น อยู่ห่างไกลสถานพยาบาล หรือไม่อยู่ชั่วคราว

(ข) มีอาชีพมั่นคง และเชื่อถือได้

(ค) กรณีอายุต่ำกว่า ๒๐ ปี ต้องมีผู้ปกครองควบคุมดูแลเรื่องการรับประทานยาเมทาโดนให้ถูกต้องตามคำสั่งแพทย์

(ง) การจ่ายยาเมทาโดน ไม่ควรเกินครั้งละ ๓๕๐ มิลลิกรัม

หลักเกณฑ์ในการจ่ายยาเมทาโดนให้ผู้เข้ารับการบำบัดรักษานำไปรับประทานนอกสถานพยาบาล

(๑) การจ่ายยาเมทาโดนต้องกระทำโดยแพทย์ผู้ทำการบำบัดรักษาเท่านั้น

(๒) แพทย์จะต้องจ่ายยาเมทาโดนให้กับผู้เข้ารับการบำบัดรักษาที่ขึ้นทะเบียนรักษากับสถานพยาบาลเท่านั้น ห้ามผู้อื่นมารับแทน

(๓) สถานพยาบาลจะต้องมอบบัตรประจำตัวตามแบบที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนดไว้แก่ผู้เข้ารับการบำบัดรักษา เพื่อเป็นเอกสารรับรองการครอบครองยาเมทาโดน

(๔) ภาชนะบรรจุยาเมทาโดนที่จ่ายให้ผู้เข้ารับการบำบัดรักษาไปรับประทานนอกสถานพยาบาลจะต้องมีฉลากระบุข้อความ ชื่อผู้ป่วย ขนาดรับประทาน ชื่อสถานพยาบาล และคำเตือน “ไม่ควรรับประทานร่วมกับแอลกอฮอล์ เพราะอาจเกิดอันตรายได้”

(๕) จะต้องจัดทำทะเบียนผู้เข้ารับการรักษาและรายงานการจ่ายยามาธอนให้ไปรับประทานนอกสถานพยาบาลเก็บไว้ที่สถานพยาบาล พร้อมให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบได้

(๖) กรณีผู้เข้ารับการรักษามีปัญหาเกี่ยวกับการใช้ยามาธอน สถานพยาบาลจะต้องมีแพทย์พร้อมให้คำปรึกษาหรือแนะนำทางโทรศัพท์ทุกวัน ตลอดเวลา ๒๔ ชั่วโมง

มาตรฐานการบำบัดรักษาแผนโบราณ

สถานพยาบาลที่จะขออนุญาตทำการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดขั้นถอนพิษยาด้วยยาแผนโบราณ จะต้องยื่นเอกสารใบสำคัญการขึ้นทะเบียนตำรับยาแผนโบราณตามพระราชบัญญัติยา พ.ศ. ๒๕๑๐ กรณียาที่ใช้รักษาผู้ติดยาเสพติดในสถานพยาบาลที่ไม่เข้าข่ายต้องขึ้นทะเบียนตำรับ เช่น สมุนไพร จะต้องเปิดเผยตัวยาและส่วนผสม และ/หรือ เอกสารงานวิจัย การทดลองทางคลินิก และพร้อมที่จะส่งตัวอย่างยามาวิเคราะห์ตามที่คณะกรรมการตรวจสถานพยาบาลเห็นสมควร

ข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องกับการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด

๑. สถานที่ มีสถานที่ที่เหมาะสมในการบำบัดรักษาครบตามขั้นตอนที่ได้ขออนุญาต เช่น ขนาดความมั่นคงแข็งแรง ความสะอาดตามหลักสุขาภิบาล และผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ฯลฯ

๒. บุคลากร มีความเหมาะสมเพียงพอ

๒.๑ ผู้ทำการบำบัดรักษาขั้นถอนพิษยา ต้องมีคุณสมบัติดังนี้

- ได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม หรือได้รับใบอนุญาตให้ประกอบโรคศิลปะสาขาเวชกรรม แผนปัจจุบันหรือแผนโบราณ แล้วแต่กรณี

- มีคุณวุฒิ หรือประสบการณ์ในการบำบัดรักษาผู้ติดยาและสารเสพติด

๒.๒ บุคลากรอื่น ๆ พิจารณาตามความเหมาะสม เช่น พยาบาล นักสังคมสงเคราะห์ นักอาชีวบำบัด เจ้าหน้าที่ผู้ช่วยเหลือคนไข้ และควรได้รับการอบรมเกี่ยวกับการบำบัดรักษาผู้ติดยาและสารเสพติดเบื้องต้น

๓. วัสดุอุปกรณ์ มีความเหมาะสมเพียงพอในการบำบัดรักษาแต่ละขั้นตอน เช่น

- การบำบัดรักษาขั้นถอนพิษยา ควรมีเวชภัณฑ์ และยาแผนปัจจุบันหรือแผนโบราณแล้วแต่กรณี

- การบำบัดรักษาขั้นฟื้นฟูสมรรถภาพ ควรมีวัสดุอุปกรณ์เหมาะสมในแต่ละกิจกรรมที่กำหนด เช่น อุปกรณ์การกีฬา การออกกำลังกาย เครื่องดนตรี อุปกรณ์การฝึกอาชีพ ฯลฯ

๔. อื่น ๆ

๔.๑ มีมาตรการป้องกันการใช้ การลักลอบนำเข้าหรือนำออก และการค้ายาเสพติดให้โทษโดยผิดกฎหมายในสถานพยาบาล

๔.๒ สามารถรักษาโรคแทรกซ้อน และอาการยาเกินขนาด อีกทั้งสามารถจัดส่งผู้เข้ารับการรักษาไปรับการรักษายังสถานพยาบาลอื่นที่เชื่อถือได้

๔.๓ มีระบบการจัดทำ การจัดเก็บทะเบียนและรายงานผู้เข้ารับการรักษาและการใช้ยาเสพติดให้โทษในการบำบัดรักษา (เช่น เมทาโดน) ที่มีความถูกต้องครบถ้วน ทันต่อเหตุการณ์ และสามารถตรวจสอบได้

๔.๔ สามารถปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ และข้อบังคับ ที่เกี่ยวข้องกับการบำบัดรักษาการติดยาเสพติดได้อย่างเคร่งครัด

หนังสือรับรองการบำบัดรักษาการเสพยาเสพติดให้โทษ

ลำดับที่ ...../.....
(๑) ชื่อสถานพยาบาล .....
ที่อยู่ .....

ข้าพเจ้า .....(๒)..... เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่
เพื่อปฏิบัติการตามมาตรา ๙๔ แห่งพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๒ ขอรับรองว่า
(นาย/นาง/นางสาว).....อายุ.....ปี
เลขประจำตัวประชาชน .....หมายเลขทะเบียนผู้ป่วย.....
อยู่บ้านเลขที่..... หมู่ที่..... ถนน .....
ตำบล/แขวง .....อำเภอ/เขต ..... จังหวัด .....
ได้เข้ารับการบำบัดรักษาการเสพยาเสพติด .....(๓).....
ระหว่างวันที่ ..... ถึงวันที่ ..... โดยผู้เข้ารับการบำบัดรักษา
ดังกล่าวได้ปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับเพื่อควบคุมการบำบัดรักษาและวินัยสำหรับสถานพยาบาลครบถ้วนแล้ว

ให้ไว้ ณ วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

(ลงนาม) .....
(.....)
ตำแหน่ง .....

- หมายเหตุ
- (๑) หมายถึง ลำดับที่ที่ออกหนังสือรับรองในแต่ละปีปฏิทิน เช่น ๑/๒๕๕๓ ฯลฯ
  - (๒) ให้ระบุชื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจออกหนังสือรับรอง ซึ่งต้องเป็นผู้ชำนาญการหรือหัวหน้าสถานพยาบาลในภาครัฐ หรือผู้ที่ได้รับอนุญาตเป็นผู้ดำเนินการของสถานพยาบาลในภาคเอกชน
  - (๓) ให้ระบุชนิดของยาเสพติดที่ผู้เสพยาเสพติดให้โทษใช้และเป็นเหตุให้เข้ารับการบำบัดรักษา เช่น เฮโรอีน มอร์ฟิน
  - (๔) หนังสือรับรองฉบับนี้ออกโดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๙๔ และมาตรา ๙๕ แห่งพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๒
  - (๕) สถานพยาบาลต้องทำสำเนาหนังสือรับรองนี้เก็บไว้ที่สถานพยาบาลเพื่อการตรวจสอบด้วย

บัตรประจำตัวผู้เข้ารับการบำบัดรักษา

ลำดับที่ ...../..... ชื่อสถานพยาบาล .....
ที่ตั้ง .....
บัตรนี้ถือเป็นเอกสารรับรองการครอบครองเมทาโดนปริมาณไม่เกิน ๓๕๐ มิลลิกรัม ที่จ่ายให้กับผู้เข้ารับการบำบัดรักษา
ชื่อ ..... อายุ .....ปี
หมายเลขทะเบียนผู้เข้ารับการบำบัดรักษา .....
ได้เข้ารับการบำบัดรักษาเสพติดในระยะ ☐ ถอนพิษยา ☐ การใช้เมทาโดนระยะยาว
ระหว่างวันที่ ..... ถึงวันที่ .....

บัตรประจำตัวผู้เข้ารับการบำบัดรักษา

ลงชื่อ	ลงชื่อ .....
ผู้อำนวยการสถานพยาบาล	แพทย์ผู้ให้การบำบัดรักษา
ซึ่งเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่	ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ
เพื่อปฏิบัติตามมาตรา ๙๔	เวชกรรม เลขที่ .....
แห่งพระราชบัญญัติยาเสพติด	
ให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๒	